INFORMACIONE TEHNOLOGIJE U SPORTU DODATNI MATERIJAL II

GRAFIČKI ORIJENTISANI OPERATIVNI SISTEM – WINDOWS 8/10

Dr Miloš Brajović

Primjena računara u pomorstvu: Grafički orijentisani operativni sistem - Windows.

U ovom poglavlju naučićete da:

- nabrojite različite tipove operativnih sistema i objasnite značaj operativnih sistema,
- definišete grafički korisnički interfejs i kratko opišete njegove komponente,
- primjenjujete osnovne manipulacije nad prozorima u operativnom sistemu Microsoft Windows 8,
- ilustrujete kreiranje, premještanje, kopiranje, preimenovanje i brisanje fajlova i foldera
- pravilno koristite miša.

Računar je veoma složena cijelina - nešto treba da vodi računa o radu svih komponenti.

Kada bi svaki program posebno vodio računa o svim komponentama računara, programiranje bi bilo ogroman posao, naročito ako bi svaki program vodio računa o optimizaciji svih komponenti.

Programer se oslobađa obaveze vođenja računa o svim komponentama računara i uvodi se tzv. virtuelna mašina – softver koji na sebe pruzima obavezu vođenja računa o pomenutim komponentama. Taj softver je operativni sistem.

Poznavanjem jednostavnih naredbi operativnog sistema upravlja se hardverom računara!!!

Operativni sistem predstavlja interfejs između korisnika i aplikacije sa jedne strane i hardvera sa druge, te kontroliše izvršavanje svih vrsta procesa u računaru.

Najvažnije funkcije operativnog sistema (OS) su ...:

- **Upravljanje procesorom** OS određuje koji proces (program koji se izvršava) dobija procesor, kada i koliko vremena (multitasking i timesharing).
 - Kontrolni program OS omogućava CPU da izvršava instrukcije jednog programa, privremeno prekidajući izvršenje drugog, a zatim nastavlja instrukcije koje je privremeno prekinuo, što zahvaljujući velikoj brzini rada odaje utisak da se oba programa istovremeno izvršavaju.
 - OS pravi raspored aktiviranja pojedinog procesa
- Upravljanje memorijom OS odlučuje koji proces će dobiti memoriju, kada i koliko, a bez miješanja sa memorijom drugih procesa.
 - Više programa (procesa) je istovremeno u RAM memoriji.
 - Memorija se dijeli na više blokova, tako da svaki od trenutno aktivnih procesa dobija svoj dio memorije za izvršavanje, bez miješanja sa memorijom drugih procesa.
 - OS dodjeljuje memoriju kada je neki proces zahtijeva, a de-alocira memoriju kada proces više nije potreban ili je prekinut.
 - OS takođe vrši koordinaciju različitih tipova memorije (CACHE, RAM, virtuelna memorija).

... Najvažnije funkcije operativnog sistema (OS):

- Upravljanje perifernim uređajima OS upravlja komunikacijom perifernih uređaja (miš, štampač, pogoni diska) preko odgovarajućih upravljačkih programa drajvera. OS računara uključuje program koji komunicira sa periferijama. OS na efikasan način određuje koji proces dobija uređaj, kada i koliko vremena.
- Upravljanje datotekama OS prati podatke, lokaciju, upotrebu, status itd.
 - Datoteka/fajl je najmanja organizaciona jedinica podataka u memoriji.
 - Folder je elektronska fascikla u koju se smještaju sadržinski slični dokumenti.
 - Sistem datoteka fajlova je obično organizovan u foldere za jednostavnu navigaciju i upotrebu. Folderi mogu sadržati fajlove ili druge foldere.
- Obezbjeđivanje korisničkog interfejsa GUI (Graphic User Interface) grafički korisnički interfejs omogućava jednostavnu komunikaciju sa računarom.
 - Elementi GUI-ja savremenog računara su: Prozori, Ikonice, Meniji, Dugmad, Labele.
 - GUI omogućava korišćenje miša kako bi se kliknulo na ikonice, dugmad i menije, koristeći prikaz na ekranu dat u vidu kombinacije grafike i teksta.

Tipovi operativnih sistema – Tri najčešće korišćena operativna sistema za personalne računare su Microsoft Windows, Mac OS X i Linux. GUI svakog operativnog sistema ima drugačiji izgled, međutim, savremeni operativni sistemi su dizajnirani tako da budu jednostavni za korišćenje, a većina osnovnih principa je ista.

- Microsoft WIDOWS Microsoft je kreirao OS Windows sredinom 1980-tih godina. Tokom godina, bilo je mnogo različitih verzija Windovs-a, a najnoviji su Windows 10 (2015), Windovs 8 (2012), Windows 7 (2009) i Windows Vista (2007). Windows se isporučuje na većini novih računara, što je doprinijelo tome da postane najpopularniji operativni sistem na svijetu (80% korisnika).
- Mac OS je linija operativnih sistema koju je kreirao Apple. Dolazi sa novim Macintosh računarima. Sve nove verzije poznate su kao OS X (OS Ten – deset), a specifične verzije uključuju El Capitan (2015. godini), Losemite (2014), Mavericks (2013), Mountain Lion (2012) i Lion (2011). (10% korisnika OS koristi MC OS)
- Linux je porodica operativnog sistema otvorenog koda, što znači da oni mogu biti izmijenjeni i distribuirani od strane bilo koga širom sveta. Ovo se razlikuje od vlasničkog-licenciranog softvera, kao što je Windows, koji može modifikovati samo kompanija koja ga poseduje. Prednosti Linux-a su to što je besplatan, i postoji mnogo različitih distribucija ili verzija, od kojih korisnik možete izabrati onu koja mu najviše odgovara. Oko 2% korisnika OS koristi Linux. Većina servera pokreće Linux, jer ga je relativno lako prilagoditi.

Primjena računara u pomorstvu: Grafički orijentisani operativni sistem - Windows.

Desktop – Radna površina koja se pojavljuje nakon startovanja računara. Odavde se mogu pogledati datoteke i upravljati njima, startovati aplikacije, pristupati Internetu i još mnogo toga.

U nastavku će, u slučajevima kada postoji bitna razlika, biti date slike za Windows 10.

Rad sa aplikacijama – Windows dolazi sa mnoštvom ugrađenih aplikacija koje se mogu koristiti. Dodatno, svaki korisnik može instalirati željene aplikacije:

 aplikacija se startuje – Nakon Windows-a 7, u Windows-u 8 nema Start menija, iz kojeg su se ranije pokretale aplikacije nalaženjem u All Programs, već se Lijevim tasterom miša klikne na Start dugme na Desktopu i nakon toga na strelicu na dnu ekrana, čime se otvara prozor sa spiskom aplikacija. Dvoklikom na ikonicu aplikacije otvara se aplikacija.

Drugi način za pokretanje aplikacija je korišćenjem pretraživača, koji se nalazi u gornjem desnom uglu ekrana sa spiskom aplikacija. Ukuca se naziv aplikacije (dovoljno je i par početnih slova) i u lijevom uglu se pojavljuje ikonica za pokretanje željene aplikacije.

Primjena računara u pomorstvu: Grafički orijentisani operativni sistem - Windows.

- Startovanje aplikacija u Windows-u 10 U Windows-u 10, aplikacije se ponovo mogu startovati iz Start menija.
- Korisnik može doći do aplikacije ili dokumenta direktnim kucanjem nakon otvaranja Start menija

Kada god se otvori datoteka, folder ili aplikacija, ista se pojavljuje u novom **prozoru.** U različitim prozorima se može istovremeno otvoriti više stavki. Za rad sa prozorima su bitni:

- Elementi prozora U gornjem desnom uglu nalaze se tri dugmeta kojima se:
 - Sakriva prozor (*Minimize*), nakon čega će se prozoru moći pristupi klikom na njegovu ikonicu koja se nalazi u *Task Bar*-u (traka zadataka).
 - Ukoliko želimo da prozor popuni cio ekran treba kliknuti na drugo dugme (Maximize). Ako je ekran maksimiziran, ovo dugme će se privremeno zamijeniti dugmetom Restore. Klikom na njega prozor se vraća na originalnu veličinu.
 - Klikom na treće dugme (Close) zatvara se prozor.
- Prozor se može premjesti na željenu lokaciju na ekranu tako što se klikne na vrh prozora (pored dugmadi) i prozor prevuče na odredište, nakon čega se opusti miš.
- Veličina prozora se može mijenjati tako što se miš postavi na bilo koji njegov ugao, a zatim se klikne i prevuče mišem da bi prozor bio veći ili manji i opusti miš.
- Ukoliko je istovremeno otvoreno više prozora, može se prebacivati sa jednog na drugi prozor klikom na ikonu željenog prozora na traci zadataka.

U Windowsu I O, neki programi će se otvoriti na ekranu Start, a ne na radnoj površini. Navedene informacije se odnose samo na prozore koji su otvoreni na radnoj površini.

Rad sa fajlovima i folderima ...

Fajlovi/folderi se mogu otvarati i urediti korišćenjem ugrađene aplikacije poznate pod nazivom *File Explorer*.

File Explorer se otvara klikom na ikonu File Explorer na traci zadataka ili dvoklikom na bilo koji folder na Desktopu. Iz File Explorer-a, folderi se otvaraju dvoklikom na ikonicu željenog foldera. Nakon toga se mogu vidjeti sve datoteke u otvorenom folderu.

Pronalaženje fajlova i foldera na računaru

Osnovni folderi, koji se označavaju sa \, (C: \, D: \) se kreiraju prikom formatiranja diska. Folderi koje kreiraju korisnici su zapravo poddirektorijumi.

Ukoliko se željeni folder ne nalazi u spisku foldera File Explorer-a, a zna se njegova lokacija, do foldera se može doći kretanjem po "stablu" foldera do njegove lokacije.

Rad sa fajlovima i folderima

Postoji veliki broj različitih vrsta datoteka koje se mogu koristiti. Imena im se daju po principu *ime.tip*, pri čemu je tip tzv. ekstenzija koja ukazuje na vrstu fajla (**exe** – izvršni, **doc**, **jpg**, ...).

Kada se koriste različite aplikacije često se otvaraju, kreiraju ili uređuju fajlovi. Za organizaciju fajlova, windows koristi foldere (fascikle-direktorijume). Unutar foldera se mogu nalaziti raznorodni fajlovi, drugi folderi (poddirektorijumi) i slično.

🌡 I 🕻) 🗓 🗢 I				Budi odg	ovoran	- 5	×
File	Home Share	View						~ 😮
	→ ↑ → This	PC → Documents → Budiodgovoran				v C	Search Budi odgovoran	Q
	^	Mana	Data was differed	T	Con			^
🛛 🖉 F	avorites	Name	Date modified	Type	Size			
		🎳 iOS	20-Sep-16 1:30 PM	File folder				
4 👰 1	'his PC	🎍 Logo	20-Sep-16 1:30 PM	File folder				
	Desktop	January Ministarstvo	20-Sep-16 1:30 PM	File folder				
-	Documents	Mew York	20-Sep-16 1:30 PM	File folder				
	20 godina mature	Nikola PSD slike	20-Sep-16 1:30 PM	File folder				
	AcaKOSACICA	🎳 Nikola slike	20-Sep-16 1:30 PM	File folder				
	Akreditacija	Mikolin ugovor	20-Sep-16 1:30 PM	File folder				
	Arhiva	🎍 Prezentacija u UNDP	20-Sep-16 1:30 PM	File folder				
P .	Budi odgovoran	PROJEKAT VLADE	20-Sep-16 1:30 PM	File folder				
	Bulgaria - CoE pro	Razne slike	20-Sep-16 1:30 PM	File folder				
	CANU	鶘 sajt slike	20-Sep-16 1:30 PM	File folder				
	CANU skup	Ji Slike	20-Sep-16 1:30 PM	File folder				
P	Corel	Slike Samsung 2	20-Sep-16 1:30 PM	File folder				
	Custom Office Te	🅼 Tuzba	20-Sep-16 1:30 PM	File folder				
	Denzin magistars		20-Sep-16 1:30 PM	File folder				
P	Diferencijalni ispit	Aplikacija.pdf	09-Apr-13 5:06 PM	Adobe Acrobat D	512 KB			
	Disciplinske prijav	M Aplikacija.vsd	09-Apr-13 5:05 PM	Microsoft Visio 20	1,159 KB			
P	DOKTORAT	Apple Budi odgovoran.docx	14-Mar-14 3:53 PM	Microsoft Word D	15 KB			
	Doktorske studije	BOJE JUTRA.docx	19-Jun-13 2:06 PM	Microsoft Word D	17 KB			
	Downloads	Budi odgovoran - Plan održavanja i unap	25-May-13 12:53 P	Microsoft Word 9	35 KB			
	ESA FTF	E Budi odgovoran - saopstenje o broju glas	10-Dec-14 8:45 AlVI	Adobe Acrobat D	392 KB			
	EIF	Budi odgovoran služi da građanima CG o	23-Sep-13 5:27 PM	Microsoft Word D	17 KB			
	ETF_Katalozi	Budi Odgovoran.apk	10-Dec-13 1:00 PM	APK File	1,392 KB			
	Etinad	Budi odgovoran.docx	13-May-13 4:01 PM	Microsoft Word D	ID KB			
	Evaluacija	BudiOdgovoran_Jutarnji program.pdf	19-Jun-13 1:08 PM	Adobe Acrobat D	2,009 KB			
	H2020 Training (BudiOdgovoran_Jutarnji program.ppt	19-Jun-15 1:00 PM	Microsoft PowerP	4,952 KB			
	LITC	BudiOdgovoran_Jutarnji program.pptx	15 Marc 12 12:07 D	Microsoft PowerP	4,572 KB			
	IFFE clanarine	Conture BNG	22. Apr. 12.10:01 AM	DNG File	1,333 KD			
	IFFEXtreme 2012	Capture.PNO	16 May 12 5:00 DM	PING File	1,200 ND			
	InterVideo	In conversion	02. Jun. 12.0-50.0.M	Microsoft Word D	12 VP			
	iOS palog	Memondum UNDP-FTF odf	20-Mar-16 11-59 A	Adobe Acrobat D	1 605 KP			
	Italijani	Ministractive vis	12 Jun 12 0:16 AM	Microsoft Evcel 07	20 KB			
	Izvestaji o radu	Nagrade i prizpania Budi odgovorog opli	06-Oct-14 6:30 PM	Microsoft Word D	17 VP			
	lelena Konrivica N	nikolah sal	05-Apr-13 2:06 PM	SOI File	5.00			
	lovan baza	Ohaveze vism	31-May-13 11-30	Microsoft Evcel M	17 KB			~
45 iter	ms	WTL CONVERSION	51 Widy-15 11.59	wherosoft excel Mill	17 ND			
15 1001								0

Fajl se može otvoriti na bar dva načina:

- Pronađe se fajl na računaru i dvaput klikne na njega. Ovim se fajl otvara u njemu pridruženoj aplikaciji.
- Pokretanjem željene aplikacije i otvaranjem fajla iz menija File, odabirom opcije
 Open.

Fajl se može premjestiti sa jedne na drugu lokaciju tako što se otvore tekući i željeni folder i fajl prevuče sa tekuće na željenu destinaciju i otpusti taster miša.

Lokacija, odnosno putanja do željenog foldera, se može vidjeti u adresnoj traci blizu vrha prozora File explorera.

Novi folder se kreira tako što se u zaglavlju File Explorer-a, pronađe i odabere dugme New folder. Takođe se može kreirati klikom desnim tasterom miša na željenu lokaciju i odabirom New-> Folder iz priručnog menija. Priručni meni se pojavljuje nakon klika desnim tasterom miša na prazan prostor File Explorer-a.

View	•			
Sort by	•			
Group by	•			
Refresh				
Paste				
Paste shortcut				
Undo Rename	Ctrl+Z			
Share with	•			
New	•		Folder	
Properties		Γ		

🚢 l ⊋ 🚯 🖛 l	Wind	dows (C:)			- 🗆 🗙
File Home Share	View				× 🕐
🛞 🏵 🝷 🕆 👗 > This F	Search Windows (C	مر (:			
🔆 Favorites	Name	Date modified	Туре	Size	
	Config.Msi	27-Oct-17 9:04 AM	File folder		
👰 This PC	DRIVERS	26-Sep-16 5:47 PM	File folder		
膧 Desktop	🎉 inetpub	12-Sep-13 3:47 AM	File folder		
Documents	🎉 Instalacije	06-Dec-16 11:10 AM	File folder		
🐌 Downloads	🎉 Intel	21-Mar-15 10:40 PM	File folder		
🐌 Music	LJP1100_P1560_P1600_Full_Solution	23-Sep-16 9:50 AM	File folder		
Pictures	🎉 Moji radovi	03-Oct-17 4:02 PM	File folder		
Videos	MSOCache	17-Nov-15 4:08 PM	File folder		
🏜 Windows (C:)	PerfLogs	22-Aug-13 5:22 PM	File folder		
HP_RECOVERY (D:)	PHP skripte	27-Apr-17 8:33 PM	File folder		
HP_TOOLS (E:)	🎉 Program Files	19-Jun-17 12:03 PM	File folder		
👝 Removable Disk (G:)	🎉 Program Files (x86)	04-Sep-17 7:53 AM	File folder		
	ProgramData	28-Aug-17 10:05 A	File folder		
📬 Network	SWSETUP	20-May-16 2:54 PM	File folder		
	IFSA_Monograph	20-Sep-16 6:19 PM	File folder		
	🕌 TurboC4	14-Feb-17 12:26 PM	File folder		
	🐌 Users	07-Mar-15 1:45 AM	File folder		
	🎍 wamp64	21-May-16 11:34	File folder		
	🕌 Windows	06-Nov-17 6:26 PM	File folder		
	indows.old	21-Mar-15 8:35 PM	File folder		
	🔐 New folder	07-Nov-17 3:04 PM	File folder		
					_
21 items 1 item selected					8==

Sada je folder kreiran i može mu se dati željeno ime, koje će biti prihvaćeno nakon pritiska na taster **Enter**.

> Priručni meni se dobija klikom desnim tasterom miša, a njegov sadržaj zavisi od objekta na koji je kliknuto, pa se često naziva i kontekstnim menijem.

Kreiran je folder sa kojim se dalje može manipulisati.

Folder (fajl) se može preimenovati na dva načina:

- Klikom na fajl ili folder, nakon čega se sačeka oko jedne sekunde i ponovo klikne, nakon čega se pojavljuje tekstualno polje za editovanje. Unese se željeno ime i pritisnite *Enter*.
- 2. Klikom desnim tasterom miša na folder/fajl i odabirom **Rename** opcije iz priručnog menija koji se pojavi.
- Unošenjem željenog imena koje će biti prihvaćeno nakon pritiska na taster *Enter*.

📥 i 🗋 🚺 = i			Windows (C:)			
File Home Share	View					
(€) → ↑ ↓ This	PC ► Windows (C:) ►	0				
	*	Open .	lane l			
🔆 Favorites	Name	Open in new window	Size			
	🎳 Config.Msi	K Scan for viruses				
🖳 This PC	JRIVERS	₩ _s Check reputation in KSN			Windows (C:)	- 🗆 💌
🕞 Desktop	🍌 inetpub	🕅 Kaspersky Application Advisor	F Home Share	View		~ 않
Documents	퉬 Instalacije	Share with	H			E Court Marking (C)
Downloads	퉬 Intel	Add to archive		sPC > Windows (C:)		Search Windows (C:)
🚺 Music	🕌 LJP1100_P1560_P1600_Full_Solu	Add to "Marko.rar"	☆ Favorites	Name	Date modified Type Size	
Pictures	🍌 Moji radovi	Compress and email		Config.Msi	27-Oct-17 9:04 AM File folder	
Videos	MSOCache	Compress to "Marko.rar" and email	🛒 This PC	DRIVERS	26-Sep-16 5:47 PM File folder	
Windows (C:)	🍌 PerfLogs	1 Combine files in Acrobat	📔 Desktop	퉬 inetpub	12-Sep-13 3:47 AM File folder	
HP_RECOVERY (D:)	PHP skripte		Documents	퉬 Instalacije	06-Dec-16 11:10 AM File folder	
HP_TOOLS (E:)	闄 Program Files	Include in library	🚺 Downloads	🍌 Intel	21-Mar-15 10:40 PM File folder	
🚗 Removable Disk (G:)	Program Files (x86)	Pin to Start	Music	LIP1100_P1560_P1600_Full_Solution	23-Sep-16 9:50 AM File folder	
	ProgramData	Send to	E Pictures	🎍 Moji radovi	03-Oct-17 4:02 PM File folder	
Signature Network	SWSETUP	Cut	Videos	MSOCache	17-Nov-15 4:08 PM File folder	
	TFSA_Monograph	Conv	Windows (C:)	PerfLogs	22-Aug-13 5:22 PM File folder	
	JurboC4	Сору	HP_RECOVERY (D:)	PHP skripte	27-Apr-17 8:33 PM File folder	
	🍌 Users	Create shortcut	Removable Disk (G)	Program Files	19-Jun-17 12:03 PIVE File folder	
	🗼 wamp64	Delete	Kentovable bisk (d.)	Brogram Piles (xoo)	29 Aug 17 10:05 A File folder	
	J Windows	Rename	Setwork	SWSETUP	20-May-16 2:54 PM File folder	
	Windows.old	Properties	-	TFSA Monograph	20-Sep-16 6:19 PM File folder	
	🕌 Marko	07-140V-17 3:04 PIVI FILE TOIDER		TurboC4	14-Feb-17 12:26 PM File folder	
				Users	07-Mar-15 1:45 AM File folder	
				퉬 wamp64	21-May-16 11:34 File folder	
				鷆 Windows	06-Nov-17 6:26 PM File folder	
				J Windows.old	21-Mar-15 8:35 PM File folder	
				🕌 Nikola	07-Nov-17 3:04 PM File folder	
			21 items 1 item selected			

Primjena računara u pomorstvu: Grafički orijentisani operativni sistem - Windows.

Folder (fajl) se može izbrisati na tri načina:

 Prevlačenjem fajla/foldera na ikonu Recycle Bin na radnoj površini.

 Aktiviranjem priručnog menija desnim klikom na folder/fajl, odabirom opcije Delete, i pritiskom dugmeta Yes u prozoru za konfirmaciju brisanja.

 Selektovanjem fajla/foldera, te pritiskom na taster **Delete** na tastaturi, i pritiskom dugmeta **Yes** u prozoru za konfirmaciju brisanja.

Kada se obriše folder/fajl, on se premiješta u korpu za otpatke (**Recycle Bin**).

Izbrisani fajl/ folder se može premjestiti na svoju prvobitnu lokaciju tako što se otvori *Recycle Bin*, pronađe željeni fajl, klikom desnim tasterom miša aktivira priručni meni, i odabere opcija *Restore*.

Da bi se trajno ozbrisao folder/fajl potrebno je odabrati opciju Delete.

Za brisanje cjelokupnog sadržaja korpe za otpatke potrebno je kliknuti desnim tasterom miša na ikonu **Recycle Bin** ili na prazno polje u njenom folderu izabrati opciju **Empty Recycle Bin** iz priručnog menija.

Fajl/folder se može trajno izbrisati ukoliko se nakon njegove selekcije pritisne kombinacija tastera **SHIFT + Delete.**

Brisanjem foldera briše se njegov kompletan sadržaj.

Postoji nekoliko načina za odabir više od jednog fajla/foldera u isto vrijeme:

• Ukoliko se fajlovi/folderi posmatraju kao ikonice prevlačenjem uz pritisnut lijevi taster miša biraju se svi obuhvaćeni fajlovi/folderi.

lame	Date modified	Туре	Size
📙 Logo	20-Sep-16 1:30 PM	File folder	
🕌 Ministarstvo	20-Sep-16 1:30 PM	File folder	
🕌 New York	20-Sep-16 1:30 PM	File folder	
🕌 Nikola PSD slike	20-Sep-16 1:30 PM	File folder	
📔 Nikola slike	20-Sep-16 1:30 PM	File folder	
🕌 Nikolin ugovor	20-Sep-16 1:30 PM	File folder	
🔓 Prezentacija u JNDP	20-Sep-16 1:30 PM	File folder	
PROJEKAT VLADE	20-Sep-16 1:30 PM	File folder	
🔓 Razne slike	20-Sep-16 1:30 PM	File folder	
🔓 sajt slike	20-Sep-16 1:30 PM	File folder	
Slike	20-Sep-16 1:30 PM	File folder	
🕌 Slike Samsung 2	20-Sep-16 1:30 PM	File folder	
📔 Tuzba	20-Sep-16 1:30 PM	File folder	
🔉 TV	20-Sep-16 1:30 PM	File folder	
🔁 Aplikacija.pdf	09-Apr-13 5:06 PM	Adobe Acrobat D	512 KB
🕅 Aplikacija.vsd	09-Apr-13 5:05 PM	Microsoft Visio 20	1,159 KB
🖹 Apple Budi odgovoran.docx	14-Mar-14 3:53 PM	Microsoft Word D	15 KB
BOJE JUTRA.docx	19-Jun-13 2:06 PM	Microsoft Word D	17 KB
💼 Budi odgovoran - Plan održavanja i unap	25-May-13 12:53 P	Microsoft Word 9	35 KB
🧏 Budi odgovoran - saopstenje o broju glas	16-Dec-14 8:45 AM	Adobe Acrobat D	392 KB
🖺 Budi odgovoran služi da građanima CG o	23-Sep-13 5:27 PM	Microsoft Word D	17 KB
Budi Odgovoran.apk	16-Dec-13 1:00 PM	APK File	1,392 KB
🗈 Budi odgovoran.docx	13-May-13 4:01 PM	Microsoft Word D	15 KB
🧏 BudiOdgovoran_Jutarnji program.pdf	19-Jun-13 1:08 PM	Adobe Acrobat D	2,059 KB
🐮 BudiOdgovoran_Jutarnji program.ppt	19-Jun-13 1:08 PM	Microsoft PowerP	4,932 KB
🖹 BudiOdgovoran_Jutarnji program.pptx	19-Jun-13 1:08 PM	Microsoft PowerP	4,372 KB
🖹 BudiOdgovoran-finalno.pptx	15-May-13 12:07 P	Microsoft PowerP	5,555 KB
Capture.PNG	22-Apr-13 10:01 AM	PNG File	1,283 KB

- Da bi se izabrali određeni fajlovi/folderi potrebno je klikati na željene fajlove/foldere uz pritisnut taster CTRL na tastaturi.
- Da bi se izabrala grupa fajlova/foldera iz foldera, potrebno je kliknuti na prvi fajl/folder, pritisniti i zadržati taster SHIFT na tastaturi, a zatim kliknuti na posljednji fajl/folder. Na ovaj način će biti izabrani svi fajlovi/folderi između prvog i poslednjeg.
- Selektovani folderi/fajlovi se mogu istovremeno pokretati, kopirati ili obrisati.

Ukoliko se neki fajl/folder često koristi, može se kreirati **prečica (Shortcut) na radnoj površini** (Desktopu). Nakon kreiranja prečice folderu/fajlu se može pristupiti dvoklikom na prečicu. Ne mora se kretati do foldera u kojem se nalazi.

Prečica se kreira:

 Klikom desnim tasterom miša na željeni folder/fajl i odabirom opcije Send to / Desktop (Create Shortcut), nakon čega se prečica pojavljuje na desktopu.

Kreirana prečica se može preimenovati i prebaciti u željeni folder.

Kreiranje prečice ne stvara duplu kopiju foldera/fajla, već je to način bržeg pristupa folderu.

Ukoliko se izbriše prečica, neće se izbrisati stvarni folder/fajl. Ista logika važi i za kopiranje, kopiranjem prečice se ne kopira sadržaj foldera/fajla na koji ona ukazuje!!! Fajl čija se tačna lokacija ne zna se može pronaći pretraživanjem. U Windows-u 8, pretraživanje se vrši tako što se u **File Explorer-a**, otkuca naziv fajla ili ključna riječ i odabere **This PC** sa kartice **Search Tools** – aktivira se pritiskom na jezičak sa imenom kartice. Ovdje se mogu dalje davati smjernice za preciznije pretraživanje: **Date modified** – vremenska odrednica, **Kind** – vrsta fajla, **Size** – veličina, i dr.

PID=1	Search Tools		prvi	- Search Results in This PC		_ 🗆 🗙
File Home Share	View Search					^ 🔞
This PC Search again in • Location	Thind ▼ Date modified ▼ □ Other properties Refine	 Recent searches • Advanced options • Save search Options 	Close search			
⊛ ⊝ ▼ ↑ 🖓 → Searc	h Results in This PC				v Č	prvi ×
★ Favorites Image: Favorites Image: Favorites Image: Favorites	Prvi kolokvijum_2	017.docx ocuments\P_R_E_D_M_E_T_I\Programi	ranje kroz aplikacije\lspiti i kolokvij	Date modified: 09-Nov-17 10:57 AM Size: 63.3 KB Authors: Slobodan Djukanovic umi\2017-18/K1		~
Documents	C:\Users\Slobodan\Documents\P_R_E_D_M_E_T_(Kotor\Osnove	nove racunarstva 2\Primeri kolokvij	Date modified: 08-Nov-17 1:24 PM juma i ispita			
Music Pictures	Prvi kolokvijum C:\Users\Slobodan\A	ppData\Roaming\Microsoft\W Ty	pe: Shortcut	Date modified: 08-Nov-17 1:23 PM Size: 7.86 KB		
Videos Windows (C:) HP RECOVERY (D:)	Prvi kolokvijum C:\Users\Slobodan\Recent	ecent Ty	pe: Shortcut	Date modified: 08-Nov-17 1:23 PM Size: 7.86 KB		
HP_TOOLS (E:)	Prvi kolokvijum i C:\Users\Slobodan\D	popravka ocuments\P_R_E_D_M_E_T_I\C\KOLOK	VIJUMI & ISPITI\2009-2010	Date modified: 07-Nov-17 1:55 PM		
🙀 Network	Prvi kolokvijum - C:\Users\Slobodan\A	zadaci.doc ppData\Roaming\Microsoft\W Ty	pe: Shortcut	Date modified: 07-Nov-17 1:52 PM Size: 9.69 KB		
	Prvi kolokvijum - C:\Users\Slobodan\Re	zadaci.doc ecent Tyr	pe: Shortcut	Date modified: 07-Nov-17 1:52 PM Size: 9.69 KB		
	Prvi kolokvijum i C:\Users\Slobodan\D	popravka ocuments\P_R_E_D_M_E_T_I\C\KOLOK	VIJUMI & ISPITI\2010-2011	Date modified: 07-Nov-17 1:52 PM		
	Prvi kolokvijum i C:\Users\Slobodan\D	popravka ocuments\P_R_E_D_M_E_T_I\C\KOLOK	VIJUMI & ISPITI\2011-2012	Date modified: 07-Nov-17 1:52 PM		
	Popravak prvog k C:\Users\Slobodan\A	xolokvijuma <mark>_Prvi</mark> Popravak.doc ppData\Roaming\Microsoft\W Ty	pe: Shortcut	Date modified: 07-Nov-17 1:52 PM Size: 9.85 KB		
603 items	_	_				8= 🖬

Ukoliko se ne odabere opcija *This PC*, a *File Explorer* je otvoren kroz neki od foldera, pretraživaće se samo unutar tog foldera.

Ukoliko se zna aplikacija koja se koristila za editovanje dokumenta koji se traži, kao i da se na tom fajlu radilo u skorije vrijeme, jedna od mogućnosti je da se otvori ta aplikacija i odabere prikaz liste nedavno uređenih datoteka.

Pitanja sa Predavanja VII

- Startujte računar, pokrenite Notepad i otkucajte tekst u kojem ćete navesti podjelu operativnih sistema;
- Na disku D kreirajte folder Prvi, u njemu kreirajte folder Drugi i snimite pod imenom prvi_zad dokument kreiran u prvoj stavki;
- Na disku D kreirajte folder Treći, u njemu folder Četvrti i prebacite u njega dokument prvi_zad;
- Napravite prečicu na fajl prvi_zad i smjestite je u folder Drugi;
- *Obrišite prečicu kreiranu u prethodnoj stavki i startujte prvi_zad;*
- Vratite izbrisanu prečicu na prvobitnu poziciju;
- Trajno obrišite kreiranu prečicu;
- Pronađite fajl prvi_zad koristeći Windows-ovo pretraživanje;
- Pronađite sve fajlove koji u svom imenu imaju riječ prvi.

Primjena računara u pomorstvu: Grafički orijentisani operativni sistem - Windows 8.

ZAHVALJUJEM NA PAŽNJI